

Секція: Логістика

ГОРВАТ ВІРА ЮРІЇВНА

студентка кафедри маркетингу і логістики

Національний університет «Львівська політехніка»

м. Львів, Україна

Науковий керівник – Леонова С.В.

аспірант кафедри маркетингу і логістики

Національний університет «Львівська політехніка»

ЕКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ LSR У СФЕРІ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТРАНСПОРТНОЮ СИСТЕМОЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Соціальна відповідальність підприємств у сучасних умовах ринку відіграє важливу роль та суттєво впливає на їх конкурентоспроможність. З погляду логістичного управління це поняття можна визначити як LSR або Logistics Social Responsibility, яке концентрує свою увагу на таких ключових моментах як екологія, безпека та права людини [1]. В кожному з цих трьох напрямків існують певні способи вирішення окреслених проблем в межах соціальної відповідальності.

В умовах сучасності особливо актуальними є екологічні проблеми. Щороку кількість шкідливих викидів в атмосферу від автотранспортних засобів тільки зростає. Автомобільний транспорт, безперечно, став невід'ємною частиною життя населення. Даний вид пересування є найзручнішим, найшвидшим, найбільш розповсюдженим та найзатребуванішим засобом пересування, порівняно з іншими видами транспорту, практично в усіх сферах діяльності.

До позитивних сторін цього виду транспорту можна віднести швидку та своєчасну доставку як вантажів, так і пасажирів, зручність доставки на малі відстані або невеликими партіями, можливість застосування більш простих видів тари і упаковки, підвищена мобільність, маневреність тощо. Незважаючи на це, існує ряд недоліків цього транспорту, а саме: висока собівартість перевезень, можливість розкрадання вантажів, висока ймовірність аварійності тощо.

Але на тлі цих недоліків існує ще один важливий фактор – нанесення великої екологічної шкоди навколишньому середовищу. Забруднення довкілля автомобільним видом транспорту відбувається як на всіх стадіях його виробництва, так і під час експлуатації. У процесі використання в атмосферу викидається велика кількість газів, оксидів азоту, сірки, які згубно впливають на навколишнє середовище. Автомобілі виробляють до 70% шкідливих викидів в атмосферу. В середньому щороку кількість забруднюючих речовин в екосфері від транспортних засобів збільшується на 3,1% [3]. В Україні щорічно викидається понад 3000000 т шкідливих канцерогенів, які завдають значної шкоди здоров'ю людей і довкіллю [4]. Важливим чинником є і висока витратність автомобілів, що працюють на бензині.

Наявність всіх цих недоліків призвела до необхідності створення та вдосконалення нових автомобілів, які екологічно безпечні і менш витратні, а саме до виробництва електромобілів.

Електромобілем називається такий транспортний засіб, який приводиться в рух не двигуном внутрішнього згорання, а одним або декількома електродвигунами з живленням від акумуляторів або паливних елементів [5]. Перші електромобілі з'явилися майже на 50 років раніше, ніж двомісний автомобіль, але вони так і не стали використовуватися, через високу собівартість експлуатації у порівнянні зі звичайним автомобілем на той час [5]. Перехід на електромобілі в період 2015-2020 рр. оголосили уряди багатьох країн, які схвалили проекти на розвиток електротранспорту у великих містах, повітря яких найбільш забруднене.

Головна перевага електромобілів – висока екологічність, так як при їх експлуатації повністю відсутні шкідливі викиди. Це пов'язано з тим, що для пересування не використовуються горючі суміші, що знижує також вибухонебезпечність. Енергія, яка використовується в електромобілях, набагато дешевша ніж бензин. Акумулятори таких транспортних засобів

можуть заряджатися під час руху зі схилу вниз та від сонячного світла. Їхніми перевагами є надійність, тривалість в експлуатації та низький рівень шуму [5]. Крім того, простота складання і конструкції електромобіля обумовлює зниження витрат при його експлуатації.

Однак такі автомобілі також мають певні недоліки, зокрема:

- труднощі виробництва ємних і дешевих акумуляторів, для створення яких використовують дорогоцінні метали;
- акумулятори розряджаються досить швидко, а їх переробка є досить проблемною, оскільки вони містять отруйні речовини.;
- низький пробіг між зарядами;
- відсутність відповідної інфраструктури для їх обслуговування та кваліфікованого персоналу для проведення техобслуговування.

В Україні електроенергія коштує в кілька разів дешевше, ніж в інших країнах, внаслідок цього електромобілі на ринку повинні викликати більший інтерес в цілях економії [2]. За останні десять років виробники набули досвіду у виготовленні електромобілів, а попит на ці транспортні засоби з кожним роком тільки зростає.

На сьогодні світовим лідером у виготовленні електромобілів є Китай, де виготовляються пасажирські та вантажні електромобілі для експорту в США та інші європейські країни [5]. Натомість український ринок електромобілів тільки починає розвиватися. Для того, щоб вантажні електромобілі мали попит на українському ринку, в першу чергу повинна сформуватись інфраструктура як у містах, так і на міжміських трасах з обслуговування, технічного огляду і ремонту транспортних засобів.

Отже, при використанні електромобілів для транспортування вантажів досягається збільшення показників екологічності діяльності завдяки відсутності шкідливих викидів, які є одними з головних елементів забруднення навколишнього середовища, високому коефіцієнту корисної дії, в порівнянні з двигунами звичайних автомобілів, можливості зарядки

аккумуляторів від стандартної електричної мережі, що дозволяє значно економити на витратах та вберегти навколишнє середовище від викидів бензинового двигуна внутрішнього згоряння. Також використання електромобілів сприяє виробленню меншої кількості шуму, надійності та довговічності двигуна при тривалій експлуатації, що підвищує рівень безпеки транспортної системи для довкілля.

Незважаючи на певну складність, процес впровадження електромобілів у транспортній логістиці продовжує розвиватись. І його вклад в екологічність перевезення вантажів тільки збільшується. Таким чином, логістичні підприємства, використовуючи електромобілі в своїй діяльності, сприяють зменшенню шкоди як здоров'ю людей, так і навколишньому середовищу, будучи при цьому соціально відповідальними.

Література:

1. Raúl León, Angel A. Juan. Promoting Corporate Social Responsibility in Logistics throughout Horizontal Cooperation/ León Raúl, A. Juan Angel// Volume 12 .Number 1.Spring 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fm-kp.si/zalozba/ISSN/1581-6311/12_079-093.pdf

2. Дослідження ринку електроенергії в Україні: реалії та перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://publicaudit.com.ua/reports-on-audit/doslidgennya-runky-elektroenergii-v-ukraini-realii-ta-perspektyvy/>

3. Перспективы развития электромобилей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.car-tales.ru/news/perspektivy-razvitiya-elektromobilej/>

4. Стан забруднення природного середовища на території України // Центральна геофізична обсерваторія України. 2014 р. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.cgo.kiev.ua/index.php?fn=u_zabrud&f=ukraine&p=1

5. Электромобили: вчера, сегодня, завтра [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://itc.ua/articles/elektromobili-vchera-segodnya-zavtra/>